



საქმე № 1გ/133-18



გ ა ნ ჩ ი ნ ე ბ ა
საქართველოს სახელით
გასაჩივრებული განჩინების გაუქმების შესახებ

02 თებერვალი, 2018 წელი

ქ.თბილისი

თბილისის სააპელაციო სასამართლოს
საგამომიებო კოლეგიის მოსამართლე
გელა ბადრიაშვილმა

ზეპირი მოსმენის გარეშე განიხილა ბრალდებულ მ.ჭ.-ს ადვოკატის - დ.ს.-ს საჩივარი, თბილისის საქალაქო სასამართლოს საგამომიებო და წინასასამართლო სხდომის კოლეგიის მოსამართლე ნატო ხუჯაძის 2017 წლის 25 იანვრის წინასასამართლო სხდომის საოქმო განჩინებაზე, დაცვის მხარის მტკიცებულებათა ნაწილის დაუშვებლად ცნობასთან დაკავშირებით,

გ ა მ ო ა რ კ ვ ი ა :
აღწერილობითი ნაწილი

2018 წლის 25 იანვარს, თბილისის საქალაქო სასამართლოს მოსამართლე ნატო ხუჯაძემ მ.ჭ.-ს ბრალდების სისხლის სამართლის საქმეზე, დანაშაული გათვალისწინებული საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 126¹-ე მუხლის პირველი ნაწილით, წინასასამართლო სხდომაზე განიხილა მხარეთა შუამდგომლობები მტკიცებულებათა დასაშვებობის თაობაზე.

მოსამართლის 2018 წლის 25 იანვრის წინასასამართლო სხდომის განჩინებით, დაკმაყოფილდა ბრალდების მხარის შუამდგომლობა დაცვის მხარის მტკიცებულებათა ნაწილის დაუშვებლად ცნობასთან დაკავშირებით და დაუშვებლად იქნა ცნობილი დაცვის მხარის მიერ წარდგენილი ლევან სამხარაულის სახელობის სასამართლო ექსპერტიზის ეროვნული ბიუროს 2017 წლის 21 სექტემბრის წერილი NXXXX (ნუსხის 21-ე პუნქტი) და დაცვის მხარის მიერ შედგენილი დათვალიერების ოქმზე თანდართული ფოტოილუსტრაცია (ნუსხის 25-ე პუნქტი).

დაცვის მხარის მტკიცებულებათა ნაწილის დაუშვებლად ცნობას, წინასასამართლო სხდომის მოსამართლემ საფუძვლად დაუდო შემდეგი გარემოებანი: (1)ექსპერტიზის



ეროვნული ბიუროს NXXXX წერილის ავთენტურობა არ დგინდება, ვერ ირკვევა რის საფუძველზე იქნა იგი მოპოვებული; (2) დათვალიერების ჩატარების დროს სისხლის სამართლის საპროცესო ნორმები არ არის დარღვეული, თუმცა, ამ ოქმზე ფოტოების დართვა ახალი (სხვა) საგამომიებო მოქმედებაა და ამით დარღვეულია საქართველოს სსსკ-ის 136-ე მუხლის მოთხოვნები.

აღნიშნული განჩინება თბილისის სააპელაციო სასამართლოს საგამომიებო კოლეგიაში გაასაჩივრა ბრალდებულ მ. ჯ.-ს ადვოკატმა დ. ს.-მ. ადვოკატი ითხოვს წინასასამართლო სხდომის განჩინების გაუქმებას დაცვის მხარის მტკიცებულებათა დაუშვებლად ცნობის ნაწილში და ამ მტკიცებულებების დასაშვებად ცნობას.

საჩივარში მითითებულია, რომ სადაო წერილი მიღებულია ადვოკატ დ. ს.-ს განცხადების (რეგისტრაციის N XXXXX) პასუხად. მიმართვა ექსპერტიზისადმი არ არის მტკიცებულება და მისი არწარდგენა არ წამოადგენს მიმართვის საფუძველზე მიღებული, იდენტიფიცირებადი პასუხის დაუშვებლად ცნობის საფუძველს. მით უფრო, რომ ექსპერტიზის ეროვნული ბიუროს პასუხი შესრულებულია ტიტულიან, გერბიან ფურცელზე, რომელსაც შუაში აქვს დამცავი ნიშანი წარწერით სეებ და გააჩნია მაიდენტიფიცირებელი ნომერი, რომელიც უნიკალურია და არ მეორდება. რაც შეეხება დოკუმენტის მოძოვებელი პირის მითითებას დასაკითხ პირთა სიაში, როგორც უტყუარად დგინდება, ექსპერტიზის ეროვნულ ბიუროს მიმართა დაცვის მხარემ და პასუხი მოიპოვა ბრალდებულის ადვოკატმა. შესაბამისად, საკუთარი თავის გამოკითხვა ადვოკატის მიერ არათავსებადია სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის მოთხოვნასთან. აღნიშნულის გამო არ შეიძლება დაცვის მხარეს შეეზღუდოს უფლება, ამგვარი ფორმით მოპოვებული მტკიცებულება წარადგინოს სასამართლოში გამოკვლევის მიზნით, როგორც დასაშვები მტკიცებულება. რაც შეეხება დათვალიერების ოქმს, ფოტოგადაღება განხორციელდა დათვალიერების ფარგლებში, მისი მიმდინარეობისას და ოქმში დეტალურადაა მითითებული, რომ მოხდა ფოტოგადაღება კონკრეტული მობილური ტელეფონის აპარატით. თავად ფოტოილუსტრაცია წარედგინა საგამომიებო მოქმედების მონაწილეებს, გაკეთდა ხელმოწერები და დაერთო ოქმს. შესაბამისად, მოცემულ შემთხვევაში, დაცვის მხარის მიერ არ დარღვეულა სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის მოთხოვნები არსებითად და მოპოვებული მტკიცებულება არ აუარესებს ბრალდებულის სამართლებრივ მდგომარეობას. ფოტოილუსტრაცია ასახავს კონკრეტული საგამომიებო მოქმედების მიმდინარეობას და არ არის დაკავშირებული რაიმე სხვა მტკიცებულების მოპოვებასთან და საქმეზე დამაგრებასთან (იხ. საჩივარი).

სამოტივაციო ნაწილი

საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 219-ე მუხლის მე-7 ნაწილის შესაბამისად, სააპელაციო სასამართლოს საგამომიებო კოლეგიის მოსამართლე უფლებამოსილია მტკიცებულებათა დაუშვებლად ცნობის შესახებ წინასასამართლო



სხდომის მოსამართლის განჩინებასთან დაკავშირებული საჩივარი განიხილოს ზეპირი მოსმენით ან მის გარეშე.

სააპელაციო სასამართლოს მიაჩნია, რომ წარმოდგენილი მასალები იძლევა საჩივარში მითითებული გარემოებების ზეპირი მოსმენის გარეშე სრულყოფილად შეფასების, ობიექტური, დასაბუთებული გადაწყვეტილების მიღების შესაძლებლობას და არ არსებობს საჩივრის ზეპირი მოსმენით განხილვის აუცილებლობა.

თბილისის სააპელაციო სასამართლოს საგამომიებო კოლეგიამ განიხილა საჩივარი, წარმოდგენილი საქმის მასალები, წინასასამართლო სხდომის ოქმი და მიაჩნია, რომ საჩივარი უნდა დაკმაყოფილდეს, შემდეგ გარემოებათა გამო:

მტკიცებულების ავთენტიკურობის თაობაზე, სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 72-ე მუხლის მე-2 და მე-4 ნაწილებში აღნიშნულია შემდეგი: მტკიცებულება დაუშვებელია, თუ იგი მოპოვებულია ამ კოდექსით დადგენილი წესის დაცვით, მაგრამ უარყოფილი არ არის გონივრული ეჭვი მისი შესაძლო გამოცვლის, მისი ნიშანთვისებების არსებითი შეცვლის ან მასზე დარჩენილი კვალის არსებითი გაქრობის შესახებ. მხარე ვალდებულია სასამართლოს მიაწოდოს ინფორმაცია საკუთარი მტკიცებულების წარმომავლობის შესახებ. მაშასადამე, მტკიცებულება არ იქნება ავთენტიკური, თუ გაჩნდება გონივრული ეჭვი მისი შესაძლო გამოცვლის, მისი ნიშანთვისებების არსებითი შეცვლის ან მასზე დარჩენილი კვალის არსებითი გაქრობის შესახებ. იმისთვის, რომ არ გაჩნდეს ასეთი ეჭვი, აუცილებელია მხარემ საკუთარი მტკიცებულების წარმომავლობის შესახებ ინფორმაცია მიაწოდოს სასამართლოს.

განსახილველ შემთხვევაში, დაუშვებლად ცნობილი ლევან სამხარაულის სახელობის სასამართლო ექსპერტიზის ეროვნული ბიუროს 2017 წლის 21 სექტემბრის NXXXX წერილიდან ირკვევა, რომ იგი შედგენილია ადვოკატ დ. ს.-ს განცხადების პასუხად. წერილში მითითებულია ადვოკატის განცხადების თარიღი (19.09.2017წ.) და რეგისტრაციის ნომერიც (XXXX). გარდა ამისა, ხსენებული წერილი შეიცავს ყველა ოფიციალურ რეკვიზიტს, რაც აუცილებელია დოკუმენტის ნამდვილობის დასადასტურებლად, კერძოდ, ის შესრულებულია ექსპერტიზის ეროვნული ბიუროს სატიტულო ფურცელზე, რომელსაც გააჩნია დამცავი ნიშანი, დასმული აქვს გასავლის სარეგისტრაციო ნომერი, დათარიღებულია, ხელმოწერილია იურიდიული სამმართველოს უფროსის მიერ და რაც მთავარია, მინიჭებული აქვს უნიკალური (ინდივიდუალური) შტრიხ-კოდი. შესაბამისად, წერილი შეიცავს ოფიციალური დოკუმენტისთვის დამახასიათებელ ყველა ნიშანს და არავითარ ეჭვს არ ტოვებს მის წარმომავლობასთან დაკავშირებით, არ ბადებს კითხვებს შესაძლო გამოცვლის, ნიშან-თვისებების არსებითი შეცვლის ან კვალის არსებითი გაქრობის შესახებ.

როგორც გასაჩივრებული განჩინებიდან (იხ. სხდომის ოქმი) ირკვევა, წინასასამართლო სხდომის მოსამართლემ საეჭვო გარემოებად მიიჩნია ის, რომ ამ წერილს წინ არ უძღვის და



საქმეში არ დევს ადვოკატის მიმართვა, რის საფუძველზეც გასცა ექსპერტიზის ეროვნულმა ბიურომ წერილობითი პასუხი. აღნიშნულთან დაკავშირებით, საგამოძიებო კოლეგია მიუთითებს, რომ საექსპერტო დაწესებულების წერილი გაცემულია ადვოკატის განცხადების საფუძველზე და ეს რომ ნამდვილად ასეა, ექსპერტიზის ეროვნული ბიუროს იურიდიული სამმართველოს უფროსის ხსენებული წერილითაც დასტურდება, სადაც ამ განცხადების შინაარსთან ერთად, სარეგისტრაციო ნომერიც არის მითითებული (XXXX). ადვოკატს რომ მეტი წინდახედულება გამოეჩინა, შესაძლებელი იყო გაეკეთებინა თავისი განცხადების ასლი და ისიც დაერთო დაცვის მხარის მიერ სასამართლოში წარსადგენი მტკიცებულებებისთვის, მაგრამ საგამოძიებო კოლეგია აღნიშნავს, რომ ამ განცხადების ასლის არქონა სადაო წერილს არ უკარგავს ავთენტიკურ ხასიათს და იურიდიულ ძალას. საყოველთაოდ ცნობილია, რომ განცხადებას იტოვებს ის უწყება, სადაც ის შეაქვთ. ეს არ არის წერილი, რომლის ასლიც რჩება-ხოლომე ადვოკატს. მოცემულ შემთხვევაშიც, ადვოკატ დ. ს.-ს განცხადება დარჩა საექსპერტო დაწესებულებაში, ხოლო მის საფუძველზე გაიცა ზემოაღნიშნული წერილი, რომელიც სააპელაციო სასამართლოს შეფასებით ავთენტიკურია, რადგან ცნობილია მისი წარმომავლობა და უარყოფილია გონივრული ეჭვი მისი შესაძლო გამოცვლის, მისი ნიშანთვისებების არსებითი შეცვლის ან მასზე დარჩენილი კვალის არსებითი გაქრობის შესახებ.

დათვალიერების ოქმისა და მასზე დართული ფოტოების თაობაზე, საგამოძიებო კოლეგია განმარტავს, რომ დათვალიერება არის საგამოძიებო მოქმედება, რომელიც ამ შემთხვევაში, დაცვის მხარემ ჩაატარა სისხლის სამართლის საქმისათვის მნიშვნელობის მქონე გარემოებების გარკვევის მიზნით. საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 126-ე მუხლის მე-3 ნაწილი შესაძლებლობას იძლევა დათვალიერება ჩატარდეს ტექნიკური საშუალებების გამოყენებით, თუ ეს არ გამოიწვევს საგნის, დოკუმენტის, ნივთიერებისა და ინფორმაციის შემცველი სხვა ობიექტის ან მასზე არსებული კვალის განადგურებას ან დაზიანებას. ამავე კოდექსის 134-ე მუხლის მე-4 ნაწილის შესაბამისად, თუ საგამოძიებო მოქმედების ჩატარებისას გამოყენებული იყო ხმის ან/და **გამოსახულებების** ნებისმიერი ტექნიკური საშუალებით ჩაწერა, შედგა ნახაზი ან სქემა, საგამოძიებო მოქმედების ოქმში უნდა აღინიშნოს გამოყენებული ტექნიკური საშუალებების ტექნიკური მახასიათებლები, მათი გამოყენების პირობები და მიღებული შედეგები. ტექნიკურ საშუალებათა გამოყენების შესახებ საგამოძიებო მოქმედების მონაწილეებს წინასწარ უნდა ეცნობოს და ამის თაობაზე უნდა აღინიშნოს ოქმში. ამ ნაწილში მითითებული ინფორმაციის შემცველი მასალა უნდა დაილუქოს, დადასტურდეს საგამოძიებო მოქმედების მონაწილეთა ხელმოწერებით და დაერთოს საქმეს. საპროცესო კოდექსის 135-ე მუხლის მე-4 ნაწილის მიხედვით, დათვალიერების ოქმში, სხვა გარემოებებთან ერთად, უნდა აღინიშნოს რა ტექნიკური საშუალება იქნა გამოყენებული და რა შედეგი იქნა მიღებული.

საგამოძიებო კოლეგია განმარტავს, რომ დათვალიერება, როგორც საგამოძიებო მოქმედება, ტარდება მტკიცებულების, საქმისათვის მნიშვნელობის მქონე ინფორმაციის მოპოვების მიზნით, როგორც შეიძლება იყოს, მათ შორის, დოკუმენტიც. სისხლის



სამართლის საპროცესო კოდექსის მე-3 მუხლის 23-ე ნაწილის თანახმად, დოკუმენტი მტკიცებულებაა, თუ ის შეიცავს სისხლის სამართლის საქმის ფაქტობრივი და სამართლებრივი გარემოებების დასადგენად საჭირო ცნობას. დოკუმენტად ითვლება ნებისმიერი წყარო, რომელშიც ინფორმაცია აღბეჭდილია სიტყვიერ-ნიშნობრივი ფორმით ან/და ფოტო-, კინო-, ვიდეო-, ბგერისა თუ სხვა ჩანაწერის სახით ან სხვა ტექნიკური საშუალების გამოყენებით.

ზემოაღნიშნული საპროცესო ნორმებიდან ცხადია, რომ მოქმედი სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსი საგამოძიებო მოქმედების ჩატარების დროს ტექნიკური საშუალებების გამოყენებას მიიჩნევს ამ საგამოძიებო მოქმედებისას მტკიცებულებების მოსაპოვებლად განხორციელებული ქმედებების შემადგენელ, განუყოფელ ნაწილად, ფაქტებისა და მოვლენების უკეთესი ფიქსაციის საშუალებად, რომლის მეშვეობითაც შესაძლებელი იქნება ჩატარებული საგამოძიებო მოქმედების ცალკეული ეპიზოდების (ან მთლიანად საგამოძიებო მოქმედების) სურათის აღდგენა, დემონსტრირება, სასამართლოსა და მხარეებისთვის თვალსაჩინოდ წარმოდგენა. როგორც აღინიშნა, ასეთი შეიძლება იყოს ფოტოგადაღებაც, რომელიც ამ შემთხვევაში, დათვალიერების პროცესის შემადგენელი და მისი მიმდინარეობის (პერიპეტეიების) თვალსაჩინოდ ამსახველი ნაწილია. ამ შემთხვევაში, ფოტოგადაღება არ არის დამოუკიდებლად ჩატარებული საგამოძიებო ან საპროცესო მოქმედება, რომლის დასაშვებობაზე მსჯელობაც დათვალიერების ოქმისაგან დამოუკიდებლად იქნებოდა შესაძლებელი. ის არის დათვალიერების ოქმის განუყოფელი ნაწილი და მასში თვალსაჩინოების სახით არის ასახული ის, რაც დათვალიერების ოქმში სიტყვიერი ფორმით არის აღწერილი. ამიტომ, თუ სასამართლოს მიაჩნია, რომ დათვალიერება, როგორც საგამოძიებო მოქმედება, სისხლის სამართლის საპროცესო ნორმების დაცვით არის ჩატარებული, შესაბამისად, ფოტოგადაღებაც, რომელიც დათვალიერების პროცესის შემადგენელი ნაწილია, ვერ იქნება არსებული მოთხოვნების საწინააღმდეგო, რადგან ეს ყველაფერი ასახულია კანონის შესაბამისად ჩატარებულ დათვალიერების ოქმში.

სააპელაციო სასამართლო განმარტავს, რომ განსახილველ შემთხვევაში, დათვალიერების ჩატარებისას განხორციელებული ფოტოგადაღება აბსოლუტურად განსხვავდება სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 136-ე მუხლით დარეგულირებული დოკუმენტის ან ინფორმაციის გამოთხოვის პროცედურისგან როგორც თავისი არსით, ისე პროცესუალური ფორმით. დოკუმენტის ან ინფორმაციის გამოთხოვა არის უშუალოდ იმ ინფორმაციის ან დოკუმენტის მოპოვება სისხლის სამართლის საქმის მიზნებისთვის, რომელიც დაცულია კომპიუტერულ სისტემაში ან კომპიუტერულ მონაცემთა შესანახ საშუალებაში. ინფორმაციის ან დოკუმენტის გამოთხოვისგან განსხვავებით, ბრალდებულის პერსონალურ კომპიუტერში არსებული ფაილების დათვალიერებას და ამ დროს განხორციელებულ ფოტოგადაღებას (მოცემულ შემთხვევაში) აქვს მხოლოდ ინფორმაციული დატვირთვა, რომ ამა თუ იმ კომპიუტერულ სისტემაში ან კომპიუტერულ მონაცემთა შესანახ საშუალებაში (ბრალდებულის კომპიუტერში) არსებობს, დაცულია ეს ინფორმაცია. თუმცა, გამოთხოვისგან განსხვავებით, დათვალიერებისას ამ დაცული



ინფორმაციის ელექტრონული ფორმით მოპოვება (კოპირება) და საქმეზე დართვა არ ხდება. დათვალიერებისა და ამ დროს განხორციელებული ფოტოგადაღებისას მიღებულ ინფორმაციას ვერ ექნება პრეტენზია უტყუარობასთან დაკავშირებით, ვინაიდან ამ დროს არ არის მოპოვებული თვით ამ ინფორმაციის პირველწყარო, რომელზეც შეიძლება ჩატარდეს ტექნიკურ-კომპიუტერული ექსპერტიზა მისი ავთენტიკურობის და ნამდვილობის დასადგენად, აგრეთვე იმის დასადგენად, შეინიშნება თუ არა მასზე მონტაჟის ან სხვა კანონსაწინააღმდეგო მანიპულაციების ნიშნები. ამიტომ, სააპელაციო სასამართლოს საგამოძიებო კოლეგიას მიაჩნია, რომ დათვალიერება იმდაგვარად, რაც მოცემულ შემთხვევაში ჩატარა დაცვის მხარემ ფოტოგადაღების თანხლებით, ვერც მტკიცებულებითი ძალის (უტყუარობის) თვალსაზრისით და ვერც პროცესუალურად, ვერ შეცვლის ინფორმაციის ან დოკუმენტის გამოთხოვას, რომელიც ასეთი დათვალიერებისაგან განსხვავებით, უტყუარი დასკვნის გაკეთების საშუალებას აძლევს სასამართლოს და მხარეებს მისი გამოკვლევის შემთხვევაში. შესაბამისად, საგამოძიებო კოლეგიას არ მიაჩნია, რომ ხსენებული დათვალიერება და ამ დროს განხორციელებული ფოტოგადაღება შეიცავს საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 136-ე მუხლით გათვალისწინებული საგამოძიებო მოქმედების - დოკუმენტის ან ინფორმაციის გამოთხოვის ნიშნებს.

ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, თბილისის სააპელაციო სასამართლოს საგამოძიებო კოლეგიას მიაჩნია, რომ ადვოკატ **დ. ს.-ს** საჩივარი საფუძვლიანია და უნდა დაკმაყოფილდეს, ხოლო წინასასამართლო სხდომის მოსამართლის განჩინება დაცვის მხარის მტკიცებულებების ნაწილის დაუშვებლად ცნობის შესახებ უნდა გაუქმდეს.

სარეზოლუციო ნაწილი

სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის მე-3, მე-20, 72-ე, 98-ე, 125-126-ე, 134-135-ე, 136-ე, 219-ე მუხლებით და

დ ა ა დ გ ი ნ ა :

ადვოკატ **დ. ს.-ს** საჩივარი დაკმაყოფილდეს;

გაუქმდეს თბილისის საქალაქო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა საგამოძიებო, წინასასამართლო სხდომისა და არსებითი განხილვის კოლეგიის 2018 წლის 25 იანვრის საოქმო განჩინება, **მ. ჭ.-ს** ბრალდების სისხლის სამართლის საქმეზე დაცვის მხარის ცალკეულ მტკიცებულებათა დაუშვებლად ცნობის შესახებ და ეს მტკიცებულებები, კერძოდ, ლევან სამხარაულის სახელობის სასამართლო ექსპერტიზის ეროვნული ბიუროს 2017 წლის 21 სექტემბრის წერილი **NXXXX** (ნუსხის 21-ე პუნქტი) და დაცვის მხარის მიერ შდგენილი დათვალიერების ოქმზე თანდართული ფოტოილუსტრაცია (ნუსხის 25-ე პუნქტი), დაშვებულ იქნეს საქმის არსებითად განხილვაზე;



განჩინების ასლები გადაეცეს გასაჩივრებული განჩინების გამომტან სასამართლოს და მხარეებს;

განჩინება საბოლოოა და არ საჩივრდება.

გელა ბადრიაშვილი
თბილისის სააპელაციო სასამართლოს
მოსამართლე